

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Égész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2 50 K</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Felélős szerkesztő és lapulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>VIDEKEN: Égész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 Ft 10. Nyitlár szorokint 50 fillér.</p>

A város jövő évi költségvetése.

— 3. (befejező) cikk. —

Mi az oka a pótdó 10 év alatt 38 és fél százalékról 98 (és 6 tized százaléka való — tehát 60 és fél százalékos emelkedésnek a miképen rendezzük be háztartásunkat, hogy a jövőben a közteher ilyen végtelen árnyu emelkedésének útját vágjuk, ha már legjobb szállítani egyelőre nem is vagyunk képesek? Mielőtt ezt tennők, közbetevőleg, de teljes elismeréssel megállapítjuk, hogy *maga* a jövő évi költségvetés a *tényleges* viszonyoknak megfelel, *realis* és a takarékoság elvein nyugvó, helyes alkotás.

Második cikkünkben hiteles adatokkal igazoltam a tiz év alatti közalkotások pontos felsorolásával támogatva kifejtettük, hogy az alkotások nem állanak arányban a 60 és fél százalékos pótdóemelkedéssel és annak elölgadható indokait nem képezhetik.

Másutt kell tehát keresnünk az

okokat s rövid visszatekintés után meg is találjuk azokat két tényezőben: egyfelől a tiz év előtti költségvetések készítésének irreális voltában, az akkor már minden évben mutakozó és egyre emelkedő hiányok és terhek elpalástolásában, másfelől a közkiadások nem eléggé terszerű, gyors fokozásában.

Anélkül, hogy a multak vétkeiit és mulasztásait fölölseges, most kései bírálat alá vennők s a köteles kegyelettel sérténők, meg kell állapítanunk, hogy a tiz év előtti költségvetés elkészítők s tudja Isten, mi szándékából: népszertűségük felvéte, kedvezőbb megfélést óhajtvá-e, de annyi bizonyos, hogy az egyre növekvő deficit következeten elrejtgették s rendszeresen *irrealis* — nem a valóságnak megfelelő — költségvetési előirányzatokat készítettek. Tudott dolgok ezek, hiszen emlékeznők, hogy az úgy tisztázását követő fejeelmi vizsgálálatot s eljárást csak a mindent kiengesztelő halál előzte meg, illetve tette tárgya-

lanná. Hogy mégis rá kell mutatnunk, az indokolja, mert másként a mai helyzetet, az érthetetlennek látszó emelkedést nem vagyunk képesek szemléltetvé tenni. Tehát olyan előirányzatok készülték, amelyek csodásan mérsekélt pótdódot tüntettek fel s a felülte szemlélt előtti rözsás szinben mutatták a jövőt; akik meg kivül állottak a város ügyeinek láthatárán s csak a kész számsorokat nézték, méltán gondolhatták, hogy ennek a városnak ugyancsak rendben van a szénája s ugyancsak erős a teherbíró képessége.

De hogyan volt lehetséges ez? Ugy, hogy az évenként jelentékény összegű hiányt két forrásból fedezgették; az egyik volt a Póka Kálmán-féle tartalékalapok, a másik a közpégi takarékpénztáról esetről-esetre a képvéltőtestület által megszavaztatott s télenként felvett „ideiglenes” kölcsönök.

Boldoguit emlékü Póka Kálmán polgármesterünk, — akínél Nagykörösnök rendezett tanácsu várossá fejlö-

TÁRCA.

Huszár György emléke.

Irtá és a nagykörösi rti. Igmánmúzeum Huszár György-gyásznapon 1915. dec. 11-én előadta: Horváth József vallástanárs.

Szűnj meg tomlóin szivettépő bánat,
Oszoljon kissé nehéz felleged!
Süri harmatán a megtört szemeknek
Hadd lássuk az engesztelő eget.
Feldul boldogság távoli sírján míg
Fojtott panasz halkán zokogva jár,
Tízón le a romokra égi hitnek
Széld fénye, vizgázáló sugár.

S ha jajszvunk sóhajba olvad,
Jövel, jövel áldott emlékezed!
Siralunk, gyászunk sötét fátyolán át
Te nyitjs nekünk fölemelő kezet.
Mutasd meg a férfii, a hősi, a nemesi,
A bajnokot, ki bátran ontá vért,
Ki élt, küzdött, alkotott nemes névvel
S mikor kellett: meg is halt a honért!

Imhöl az ember: magyar sarj, ép, erős,
Tisztes külsőben acélos erő,
Karja kemény vas, arany a szive,
Minden szépjért, jóért lelkesülö.

Fényes csarnok a lelke, melyben lenkölt
Eszmények vivnak tiszta életet,
Akarata szilárd irány a jóra,
Égész lényre nemes, emelkedelt.

Tudást szomjazva garmadába rakja,
Ami multunkban dicső s nemzeti.
Lelkét nagy idők forró lehellete,
Ösi erő szent csókja egeti.
Dalba, versbe öntött magyar dicsőség
Beszédés ajkán fénylő szárnyal ölt,
Tollán régi zománcában ragyogva
Kitérül e szépségben buja föld.

S e dús kincsekét nem magának gyűjté,
Ez ifjúságnak volt lelki atyja,
Tanár, nevelő, ki legbensőbb énjét
A jövendő zálogának adja.
Tudása szárny, melyen a földi létnök
Korlátain túl a magasba száll
S a fiakat hirté tanítva, a célt
Ott lel föl a menny kapuinál.

S óh mint szerette a kicsiny léleket,
A tanítványokat s gyermekeit
Családját, azt a kis, vidám kört, melyet
Összetartás, hű szeretet hievet.
Hajléka öltár volt, hol a feleség
Gyöngéd szerelme enyhe lánginál
Az élet viharával küzdő férfi
Békés otthon, boldog fészket talált.

De megzendült a harcra hívó szózat:
Talpra nemzetem minden hű fia!

S kemény lélekkel indul a csatába,
Kezében kard, szivében biblia.
Homlokán még borong a bucsu árnya.
De keblében már kész az akarat,
Hösi karral, halálig elszánt hittel
Megvédéni az ösi falakat!

S Isten akarta, hogy sorsa beteljeék,
A hazáért hulljon drága vére,
Áldozatul omoljon ifjú élte
Hátarának megszentelt kövére.
Mik meggyöző, csodás erővel vallott,
Halálával hiven pecsételte,
Magát vetette oda élő gátul
A hitsegő, bösz ellenség elé! . . .

Te már a hősök büszke álmát alszod
Szívünk szerette, édes, jó barát
S a nagy idő szép lassan behavazza
Fényes ledneked sirdadött porát . . .
De neveden nem gyözhét az enyészé!
Mig utánad tengernyi könny rezdöl,
Szent biztatás égi világa árny
Gyászunk komor felhőin keresztül.

Az ige, mit hirdettél s melyért haltál,
Uj időnknek lesz dicső virága,
Sírod felett boldogabb élet pezsdül,
Huszár Györgyünk! nem élét hiába!
Ulköd ajkán győztesen feltámad
Lelked álma, eszményes igazad,
Örök élet nemes pályád jutalma
S örökké él az imádozt haza!

dése óta a közigazgatás terén nem volt kiválóbb fia s akit pártszempontok városunk örök kárára oly hálaatlannal toltak félre az alkotás útjáról — több messzemenő célra, jövőendő alkotásra (pl. pótlóharaszti beruházások) gyűjtögetést tettek. Felhasználta a város akkori pénzügyi helyzetét s a jövőbe látó lélekkel előre gondoskodni óhajtott volna azon összegek fedezéséről, miket bekövetkezendővé teend a haladó kor szemle, a fejlődés természetes útja. Ezek az alapok képezték a forrást, azt a *forogó tőkét*, amit az akkori gazdálkodási elv szerint a költségvetés tálongó részébe töltünk s amely folyton aszaptva, merítetve, végre szerencsésen ki is száradt. A takarékpénztárból kért ideiglenes kölcsönök ellenben mindegyre duzzadtak és szaporodtak, úgy hogy mire a nagykölcsont fölvehettük, már 800.000 kor.-ra emelkedtek. (A könynyebb áttekinthetőség kedvéért kerek számban beszélünk.) Itt feltekinthetünk az előbbi cikkünkben fölvetett kérdésre, hogy hova is lett hát a nagykölcson? — Ime, majdnem felét az időközben szerzett adósságok törlesztésére kellett fordítanunk! Ezek a kölcsönök képezték tehát azt a *növekvő tőkét*, mely ideiglenesen ugyan elpalástolta a bűjt, de maga folyton gyarapodva, mind ólmosabb súlylly nehezedit a jövő meglégere s magában hordozta a háztartás egyenlegének majdan bekövetkező, veszedelmesen gyors felbilentését.

Ment is a dolog így, egy darabig, míg lehetővé tette a csendes rejtgetést s laza törvényhatósági ellenőrzés; az egy-két napos felületés vizsgálók alkalmával a vaspánios láda súlyos kötegy okiratait nem nagyon nézeget senki s nem ment végig a tételek láncszemcinc, míg az utolsó adatban fölléte volna a fedezet igény forrását. De mihielyt más szellem kezdett lengedezni felülről, egyszerre beállt a veszedelem, kiapadt a kimeríthetetlennek látszó, kényelmes forrás, napvilágra jött az elkönyvelés, átvezetés bonyolult szervezeté s egyszerre felszóoktat a pótdó nyomos perccetekkel, mert fel kellett szöknie.

Ime az egyik oka a fizetészandó, mérőföld-csizmasz adóemelkedésnek s ebből származott az a nagy veszedelem, hogy felsőbb helyeken, — törvényhatóságon, államnál — méltán hihettek azt, hogy a mi teherbírási képességünk még érintetlen, erős és nagy, kibírja a nagyobb próbát is. Mikor tehát jött a város rendezéséről szóló törvény, nem kaptunk 21.000 koronánál többet, mert valóban azt hitték rólunk, hogy Nagykörsös ennyi segítségével is képes az új személyi kiadásokat fedezni a maga erejéből! Hiszen csak 38 l százalékpótádója van, miért adjunk neki többet, hiszen vígan emelheti a pótdóját, holott más városok már is 100—120 perccentes pótdó alatt nyögnek, — gondolták ott fenn — s nem adtak többet 21.000 kor.-nál. Pedig a valóság az, hogy a személyi kiadásunk, — amint kimutattunk — az új törvény értelmében 90131 kor.-val nőttek meg tíz év alatt.

Csekélyet kaptunk, soknak kiadására vagyunk kötelezve — ime, a rejtgetés, az eltussolás, a mult nagy mulasztásainak szomorú eredménye s a pótdó növekvés másik oka.

A harmadik ok az új beruházások és alkotások gyors és nem eléggé körültekintő keresztülvitelében található fel, amint lelkünk. A tényleges alkotások javarésze, — mint a 2. cikkünkben látható, — csak átfutó tételtként szerepel évi háztartási egyenlegünkben; igazi közterhet a haladás természet szeri szaporulatain kívül csak az egyházi és iskolai hozzájárulások (jelenleg 72.000 korona) a közös terhek kamatai (jelenleg 92.000 korona) s a kisaajátások képeznek. S ez utóbbi ténen volt eljárásunk hirtelen és nem eléggé időszerű, vagy legalább is nem a közszükség parancsolta időpontban kiadott időszerű. Mert mi célból is vásároltunk össze mérég drága pénzen egész sor telket és házat? Ugy-e a piactér kibővítésére s az új városháza felépítésére, még pedig *gyümmölcösöz* felépítésre érdekében? S hol késik ma is az új városháza az éji homályban, a világ-háború zivatarában a ránk szakadt drágaság évekre kiható, megbénító ölelésében? Ugye messzebb vagyunk tőle, mint valaha? De tesszert nekünk: a sokjó drága időt bizottságokkal, anketózással, tervezéssel, ellenzéssel, felebezéssel eltöltött, holott ha idejében megcsináltunk volna, ha nemcsak szóval, de tényleg is akarjuk volna, ma már állna a szép és jövedelmes városháza és a százezreken összeszedett telkekben nem nyúms és dudva terenne, hanem *gyümmölcösöz*, hasznolt hajtó, jövedelmes élet pezsdülne!

Így jött el a városunk költségvetése a 98.6 százalékos pótdójáig. Mi most már a teendőnk a jövőre nézve, hogy a további ugrásszeri emelkedéseket elkerülhessük, hogy összhangba hozhassuk a *van*-t a *kell*-l-el, a kiadásainkat a bevételünkkel?

Megismerve a multat, annak hibáit és mulasztásait, legelső sorban azokat igyekezzünk jóvátenni és kikigazítani. Ennek útja-módja pedig nem más, mint városunk államségely-ügynének újra felvétele. Az elkövetett hibát beismerni nem szűgyen; nem hiszszük, hogy ridegen elzárkózóznának előlünk odafent, ha a reális költségvetést előtárva, a mult tévedéseit megmagyarázva újra, hathatósan kérelmezünk államségely-ügynélelést. A megértés minden eszközével oda kell törekednünk, hogy helyi viszonyainkat megismerve, a haladás minden tényezőjével megállított városunk anyagi állapotát tekintetbe véve bővítse, teljessé tegye az állam a segélyezés azon keretét, melyek a fejlődést, a polgárságot tetemes aldozathozatalól megkímélve, lehetővé teszik.

Fokozzuk kell továbbá Pótharasztpusztánk jövedelmét. E ténen rövidcetes lendülettel hozott ugyan a háborús év s az általa teremtett rendkívüli árai a mezőgazdasági termékeknek, de az a fokozódás csak természetes gyarapodást s nem állandó magas

fokot jelent. Emelni és állandósnatani kell értékes tanyafésirtokunk jövedelmét, részint megféléző utak, közlekedés-csíkok kiépítésével, részint a háború után új kúlpeszerrel való bérbeadásával. Akkorra az a kincs, ott a főváros szomszedságában, hogy oksszerű kezelénevel így hosszú időn át való elhelyezkedés alig-alig vagyunk képesek megbírni, mielőbb belterjes munkálata helyezését pedig eléggé ajánlani.

Mihelyt aztán kisüt a béke napja s megkezdődik az áldó, gyümmölcösöz munka gazdaszeri korszakja, építsük fel a városházát, állítsuk fel a sertesvágó-hidat, hozzuk létre az árteji fürdőt. Ez a három alkotás a mi nemzedékünkre vár. Majd a mi mulasztásunk volt, legyen idáj a mi dicsőségünk. Ne sulyos tartozás, vétkes adósság gyánant hagyjuk utódainkra, a kései nemzedékre, hanem dicsőség és hasznos örökül. Minél előbb építsük fel őket, annál jobb, annál előbb szabadunk a terhenktől. Bármily ellenmondásnak látszik is ez az állítás, ez az igazság. Épen semmi hasznolt nem hajtó üres telkeink beolvasztva a piactérbe, beépítve a szépa jövedelmős városháza monumentális épületébe: gyümmölcösöz, dus jövedelmi forrásává válnak a város jövedelmének.

Addig azonban takarékoskodjunk. Hogy hogyan s mi módon? — a szervezési szabályrendelet tárgyalása kapcsán elm-nedünk. Takarékoskodjunk, hogy ne kelljen több olyan szomorú és terhes költségvetést megcsinálni, mint amind ez az anyai aggodalommal és reménykedéssel várt 1916. esztendő volt!

—f.

Politikánk érettsége.

A magyar politika érettsége ismét messze ragyogású fenyponokkal világított abban a parlamenti vitában, mely a mostani háborús télszakban az indennitási tárgyalás során fejlődött. Efémer indulatok fellobbantak ezuttal is, ámdé tulnyomóan és szinte egészben mégis azok a nagy cölök domináltak a lelkeket, melyek mögött a pártdekek háttérbe szorultak. Minden ellenkező törekvéssel szemben Andrassy Gyula emelkedett tanítasú győzött. E nagy idők az ellenzéki akció körül korlatokat vontak. Ellenzéki programot ma lehetetlen napirenden tűzni, mert tárgyalásához ma nincs meg a szükséges higgadság és ellenségeinknek továbbra sem szabad megkülni a nyomás alól, hogy egybeértésünk mindig a régi.

Ennek a tanításnak, politikánk érettségének teljes érvényesülését nagyban megkönnyítette az a kormányzat is. Tisza István gróf miniszterelnökre és társaira senkisen olvashatós rá, hogy Andrassy bolcs tanítását előbb is nem változták volna valójában, ha mégis találkoznának ilyen kísérletek, ezeknek felteülni meg kell törniök azokon a megfőző erejű fejtegetéseken, melyekben a miniszterelnök ezut-

tal is demonstrálta, hogy háborus nagy céljaink szolgálatá mellett minden egybe kerülhetetlenül háttérbe szorult és hogy e célok szolgálatában az ellenék hasznosan és halásan gyűmölcsözött hazafias együttműködését a többség párttal.

A belpolitikai kérdésekből, amiket most az ellenség különösen kiélezett, a választások, az élénközés és a cenzúra ügyét férfias nyíltsággal és tartózkodás nélkül világította meg. A választójog csak a nemzeti közérdek szempontjából bírálható el, aminthogy hős katonáink sem azért küzdenek, hogy magakért érjenek el valamit, hanem hazájukért. Erről lesz idő vitakozni, holtott a mostani döntés egyrészt felületesség, másrészt súlyos következtetést volna. A drágaságban a szükséges szigorú könyörtelenné alkalmazták és fogják alkalmazni ezáltal is, mindenesetre pedig ellenségeink kiélezetési szándékát a jövőre nézve is csírá teszik. Ami pedig a cenzurát illeti, hat ennél a szükséges rosszán egy főszempontnak kell érvényesülnie. A kritika szabad, de gyűlölködésnek, igazlanságnak, vagy hatóságai intézkedések kijáratásának nem lehet helye.

A legnagyobb örömmel konstataljuk, hogy a kultúgyi vonatkozásokban pártkülönbség nélkül a legteljesebb egységgel nyilatkozott meg minden ajkon a magyar nemzeti akarat. Amint ismét csak Tisza oly megkapalós tanja azt a képet a magyar nemzetnek, melyet a harcra kúzdó fiaink és a háború megpróbáltatásait sztoikus lelki erővel tűrő ithonmaradtok nyújtanak. Eddig is megtettük a magunkat, a béke objektív feltételei ellenségeink vereségében adva vannak. És megtesszük továbbra, hogy a szubjektív feltételek, ellenségeink vereségének beismerését is elérjük. Erre a legjobb uton vagyunk.

Állítsunk kórházunk sebesültjeinek karácsonyfát.

Tizenhat hónapja dul a világtörténelem legádázabb háborúja, mely noha sok és nagy áldozatot kíván nemzetünkől, de ezredéves multunk dicső korszakát újítja meg fiaink emberfeletti kitartása, bátorsága, víztessége, az egész nemzet áldozatkészsége, fenséges nyugalma és tettereje.

Érzi minden magyar, hogy uti a lét és nem lét; a jövő, az önálló, független szabad Magyarországról van szó, melyért már annyi vér folyt, melyet vérel szerettek, melyért ontani azt a nemess, erős magyar vért: dicsőség és kötelesség, hisz abból csak élet, szebb, jobb, boldogabb élet fakadhat!

Hogy a hosszú harc alatt annyian elhunytak, lettek fiatal rokkantak, bének és egészségétől duzzadó gyengék, betegek, — fiák — de egy jobb, szebb koréri, a késő, fiak és unokák boldogságát viselve, — erőt, felmagasztalást nyújt! Nem is csügdenek fiaink a kórhágyon, a műtő asztalon, fél lábbal, béna karral is nyugodtat, mert kötelességet, a legmagasztosabb kötelességet az édes haza, e második édes

anya érdekében, — az igazság diadalért — tették. Hősökök mind, kik élték le a kalap! Kik előtt hajoljon meg mélyen az elismerés zászlaja!

Ha így küzdöttek s küzdenek, nekünk hommaradtaknak mellük kell állanunk. A ház is bármily nagy, csak úgy virul ha folyton topolják. A haza szeretete, a szent létezés is csak akkor kifolyhatatlan, ha a küzdők és hommaradtak együtt éreznek, szerettel, megértéssel egymást támogatják. Szeretel! Oh hol vagy, te a halálnál is erősebb érzelem!

Szeretel, mely békét, áldást fakaszt, mely boldogságot teremt a nyomorék szívében, az elpusztult vagyion romjai között is! Szeretel és béke szállt le a földre az Ödözüitő alakjában Betlehemben 1915. éve, de annak megerősítését kívánja apolni azóta is az emberiség karácsony szent ünnepén.

Legyen karácsony e hazában az idén is! noha már másodsor ágyúbombóelés, fegyverropogás között szól az anyagi ének: 'békesség a földön a jóakarattal embreknek', — noha fiaink, a nemzet virága, színe, java a családi tűzelytől távol, idegenben, csatasíkon, lövészárkokban vagy kórhágyon tölti a szent estét! Ok nem jöhetnek haza ünnepelni, jusson a szeretet szárnyain hozzájuk a mi szeretetadómanynunk karácsony estejére.

Nagykörös város hazafias, lelkes közönsége meghozta áldozatát a csatatereken küzdőknek, tegye otthonná kórházunkban gyógyulást kereső fiainknak is a karácsonyt, hogy karácsonyfát állít, minden egyes betegnek egy-egy kis ajándékot át, had ünnepeljen, had legyen boldog uti minden hősünk és testvérünknek magát. Hatalmass szövetségesünk, a nagy német nemzet 10 parancsolatot állított össze az ithonmaradtok részére, melynek 9-ke így szól:

„Utolsó erőd megfeszítéséig adakoz a sebesültet, harcoló katonák és hozzátartozók javára. A szegények emberéleketet óta utolsó garasait is megosztották a nélkülözőkkel. A gazdag is tudja meg, hogy gyávaság a pénzét kímélni, amikor mások vérzenek. Meghallni nehezebb, mint fizetni. Tégy róla, hogy elmondhassad: Ha nem is cselekedtem meg, ha nem is áldoztam fel mindent, mint ezek, mégis megpróbálom, hogy a könnyebbet és jelentéktlenebbet megtegyem!”

A kegyes adományokat a kórház irodájába kérjük küldeni.

Hazafias tisztelettel

Nagykörös, 1915. dec. 10.

A kisegítő kórház igazgatósága.

A nagyerdei ut.

Nyitott kaput döngötenék és mindenki tudott, régi panaszti, tudja a teremti, hányadszor hánytorgatnák fel, ha most kezdenék a pesti ut s azzal együtt értékes Nagyüdönk fő közlekedési vonalának lehetetlen állapotát festgetni. Tudja azt mindenki a városban és érdekelte környékén, hogy ennek az útnak elhanyagolt, járhatatlan, emberre, jószágra és szerszámra egyaránt veszélyes mivolta közrendszertünk egyik legnagyobb botránnya, városi politikáinknak a messzi mulban gyökerező, egyik legnagyobb mulasztása, sőt egyenesen bűne. Hogy egy 30 ezer lélekkel bíró város, amelynek a szerencsés történelmi fej-

lődés folytán olyan istenadja nagy kincs van a birtokában, mint a mi tóváli vidéken is melán híres Nagyüdönk, évtizedeken át halgatagon elútrije és elszerveve, hogy e kincs kiaknáthatatlan, az év legnagyobb részében megközelíthetetlen legyen, hogy a közbirtokosság a saját fájához hónapokon át sem, vagy csak jászigen drága pénzért tudjon hozzájutni s hogy emiatt a lakosság idegenből hozottól tüzelő legyen kénytelen beszerzeni, — példátlanul áll a városok történetében. Ehhez csakugyan a mi határunkon közönységünk, csúdszanyaságunk és jelzővel ki sem fejezhető túrelmünk adhat némileg elfogadható magyarázatot.

A nagyerdei ut — egyszerűen leszögezzük a való helyzetet — az ősi észtelek beközönítéséről kezdve késő tavaszig járhatatlant. Szárazság idején a tengelyig érő homok, eső, hóolvadás idején a lenekellen sár lehetetlené teszik a terhes járművekkel való közlekedést. Kemény fagyban, mikor a sziklává tömörült rögök már jó egynehány, önmagát áldozatul adott kocsik megrögtre, vagy szikkadás után lopkodta haza a kőrosi polgár a saját fáját, egyebet pedig elkerülte a táját és a veszedelmek, hacsak: minden jöttéle lélek dicseri az urat! kocsiját, lovát átszétléri nem akarta. Mikor még volt elég iga, kellő számú fuvar, békéideben csak haza hordtuk a fánkat, rönkséket; nehány évén át, míg a fagy tartott, végtelen karaván sorokban vonultak be a megrakott kocsik az erdőből, de ha aztán egy hirtelen előcsúsz kiengesztelte a föld fagyát, bátran bucsút vengestünk a künnekedt fától nyárelőig. Most meg, a nagy háború szigorúságában, mikor az „egyszerre” helyett az „egymásután” a parancsoló ur, mert alig van iga, egyszerűen nem hozhatjuk be a szükséges tüzelőt. A fuvaros azt sem tudja, mit kérjen s még ha megadhatnák is, nincs bátorsága bevágni a veszedelmes vállalkozásba.

Ezen a lehetetlen állapoton kíván segíteni Szapponas Sándor elölpolgár seg. elnöknek és társainak indítványa, mely a pesti útnak a nagy erdő közepéig való kiközvetését szorgalmazza.

Hosszú éveket óta nem volt olyan indítvány, mely annyira a közjót ölelte volna fel, annyira a köznehalból fakadt volna, mint a pesti ut kiközvetése. Nem képzelnék, hogy akadna hang, mely ellenzi merésznél, volna töredék, mely megátolni próbálna azt a leletlenül hasznos, sőt egyenesen életsükségletet képező követelményt, mely végre valahára járhatóvá tenni van hivatala a legfontosabb úterét a határunkban való közlekedésnek.

Nem lehet áldozat, melyet drágánunk lehetne e nyereségért. De meg csak áldozatrol sem lehet szó, hiszen az indítványtevők a ledezetet is egyszerű megjelöltik.

Abban a szent meggyőződésben vagyunk, hogy az indítvány egyértelmű, lelkes fogadtatású és még a nyáron elkészül a kőra az erdőbe.

A nagy jelentőségű javaslatot, melyért őszinte köszönet és elismerés illeti meg a kezdeményezőket s a nemes lelki fáradozókat, így hangzik:

„Tekintetes Városi Képviselő Testület!

Városunkban a községi közunka adóából és kényszerállásból évenként 29 ezer kor. a bevétel s ezen összeg éven egy, mint minden más adók és közterhek éppenként emelkednek. A közunka „pénziárnak

most a nagykörosi községi takarékpénztárban elhelyezve 18000 kor. megtakarított tőkéje van.

Naponként látjuk és tudjuk, hogy az utkapörök által teljes tett ut javítási munkálatokon felül egyes utakon némi javításra kiadott összegek sárba dobott pénztérsé mondhatók: mert az ilyen munkálatok legnagyobb része jóformán minden felügyelet nélkül és öszszel van végrehajtva, amikor már a némely helyekre összehordott föld a legelső esztések alkalmával sárává válik s az ut az ekként megtöltött helyen még rosszabbá válik.

Hogy ez így van, arra nézve igen sok indokot hozhatnánk fel és számtalan helyet nevezhetnénk meg, de ezzel a jelenet egyáltalán nem javulna: tehát ilyeneket nem hozunk fel: de kiemeljük hogy a mostani állapot teljesen tarthatatlan és a mostani adónak célsejtel felhasználására olyan módot kell megfoglatlanunk, amelynek látható és kézzel fogható haszna lesz s éppen ez ökből ezen közmunka adót köthetjük építésre kellene felhasználjunk.

Látjuk, hogy a városihoz legközelebb fekvő utak s ezek között pl. a pesti ut is egészen a nagy erdő közepéigjávénként öszszel, télen és tavasszal oly annyira járhatatlan, hogy azon és több más uton is terhet egyáltalán nem lehet szállítani.

Ezekből kifolyólag tisztelettel indítványozzuk, hogy a közmunka adó pénzárjövödelméből évenként és pedig már 1916. évben is 20000 kor.-nak köthetjük építésre, valamint a megtakarított 18000 koronának is kétszázötven forditást és ezekből első sorban a pesti utnak az erdő közepéig 2 és fél méter szélességen kikövezést elrendeljen műelőzések. Ezután történeket lehetöleg minden évben egy-egy ilyen járhatatlan útrésznek kikövezése.

Amennyiben a pesti utnak, esetleg más utnak is kikövezésére, valamely évben a 20000 kor. nem lenne elegendő indítványozzuk, hogy a szükséges összeget a közmunka pénztár terhére kölcsönül felvenni műelőzések.

Tekintetes képviselő testület!
Ezen indítványunk az ott meggyöződésben van szerencsén előterjesztett, hogy ezzel a közönnek használnuk és jó utakat építhetünk: annál fogva kérjük, hogy ezen indítványunkat elfogadjon műelőzések.

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

***

Tagsági oklevelek. A gazdasági egyesület tagsági oklevelei elkészültek, az eredetiségénél fogva is igen szép kiállítású okleveleket 1 korona lefizetés ellenében kérni lehet a titkári hivatalban.

Felkérjük azokat, akik zöldség műtrágyázási kéréleteket végeztek, hogy az egyesület titkári hivatalában haladéktalanul jelentseik be, hogy a műtrágyázott és trágyázatlan parcella között mutatkozik-e valamelyes figyelemre méltó különbség.

35 dekás tábori fadobozok kaphatók: SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésben.

HIREK.

***

Hírek a „Hangya”-ból.

Hétfőn megnyitott az üzlet és csinos, tiszta berendezésével kellemes meglepetéssel szolgált a részvényeseknek. Az jónnan átfestett és újegs érzékkel elrendezett állványok és fiókos szekrények, az áttekinthető csoportosított áruk szép rendben várják a közönséget, mely nem is késett vásárló kedvűvel kiélegteni s öszszetartozásának érzetét a bolt minül tömegesebb látogatására már az első napokban is kifejezésre jutott. Smejük városunk polgárságát s a jelenet tapasztalt ügy mellett buzgó kitartását. Kitarás, állhatatosság és szorgalom megtermik vár gyümölcsüket!

Arukvártunk még nem teljes, ezért részvényesinket türelmeire és megértő várakozásra kérjük. Természetes dolog, hogy egy új üzletnek megfelelő időre van szüksége, míg minden forgalmi cikket, a vásárló közönség minden igényeit kiélegteni képes raktárba be tud állítani. De tekintetbe kell vennünk a háború okozta beszerzési és kiváltéppen szállítási nehézségeket is s ha nagyobb méltányoljuk, panasz és zúgolódás nélkül be tudjuk várni az időt, míg a vezetőség által úgy is szorgalmazott áruk mind megerkeznek. A cukor, dohány és fűtőanyag hiánya a legérzékenyebb ez idő szerint, de alapos kiállítás van, hogy e fontos kereseti cikkek is mihamar megerkeznek és rendelkezésre állanak.

A „Hangya” üzleti árai a város közönsége részéről azt a megjegyzést hallottuk, hogy az áig, vagy némely cikkekben éppen nem olcsóbb a többi üzletben szokásos áraknál. Minden téves vélemény megöröszítését elkerülendő felhívjuk részvényesink figyelmét arra, hogy mi az üzletfenntartási és szövetkezeti költségek, illetve rendezési és számlatartásai beszerzési áron bocsátjuk árunkat a forgalomba s ha ezellenk árak és az általános kereskedelmi árak közt ezidő szerint csekély különbség tapasztalható, annak oka az a *nyelvtől* hatás, melynek nyomása alatt, a versenyképesség fokozása érdekében, a kereskedő máris a normális határok közé vonták árakat. Mi csak tartunk ki hűsögesen a magunk üzleti érdekei, a magunk bolta mellett. Majd tapasztalni fogjuk szövetkezetünk áldásos voltát minden árunak, minden téren rendes ár mellett lehetö beszerezésben.

Forgalmunk az elmúlt üzleti télen rendkívül élénk s a legvérmesebb reményeket is felülmúlóan jövödelmes volt s ami a legörvendetesebb, — állandóan bizonyult. Számszerű adatokat természetesen — üzleti érdekeink személtet tartásának megóvása szempontjából — nem bocsátunk a közönség rendelkezésére. Majd eljön az ideje annak is: De örömmel és bizakodó lélekkel nyugtathatjuk meg részvényesinket, hogy a „Hangya” megindulása reményeinket s a jövöde felvirágzásába vetett hitünket igazolta. Csak bátran, kitartó lélekkel előre!

Hónapos könyves vételre is be fog rendezkedni üzletünk, mihelyt az üzletirésztörzskönyv elkészül s a bevásárlásnak ezt a közsönségre nézve könnyebb, gyorsabb módját igy buzgó elnökségünk berendezeti.

Sorozási hirdetésny.

A m. kir. honvédelmi miniszter ut rendlete folytán közhírré tette a hatóság, hogy

a Nagykörosón porszemlére öszszeroit 1896., 1895., 1891., 1873., 1874 1875., 1876. és 1877. években született és a legközelebbi pótszemléről elmaradt népfőlelök beutató pótszemléje folyó évi december hó 27 napján fog Nagykörosón a városi képviselőtestület közgyűlési termében megtartatni.

Ezen pótszemlére minden ül öszzerit népfőlelök külön idezést kap, aki tehát öszzerása óta lakását megváltoztatta avagy híarva ökből idezött nem kap, s a katonai ügytanácsnoki hivatalon azonnal jelentkezzék.

Ugyszintén haladék nélkül jelentkezzék azon népfőlelök is, aki pótszemlé köteles, de eddig öszzerása végett nem jelentkezett.

Ezen pótszemlére minden népfőlelök a keze között levő igazolási okmányát és az előző beutató szemléken kapott népfőlelök igazolványi lapját magával hozni és a szemléen bemutatni köteles, tehát azokat ökvellenül hozza magával.

Aki a pótszemlére még nem jelenik szigorúan meg fog bünteteni.

— A Kárpátok megépítésének aranykönyve. Városunk hazafias társadalomának egész házas, avagy ödományai során beérkezett a kivideiki falvak felépítésére felbocsátott gyűjtemény Danóczy Antal fögögm. tanár ívén, *Mesze-Körös* egy házára K. Faragó Irma árholgy négyeleti elnöknöknek 600 koronás ödománya is. A jó eszeledekben gazdag, nemeslelkü, hazafias örzési árholgy e szép ödománya méltó koronája annak a számtalan áldozatnak, miket K. Faragó Irma övente a jótékonyosság és hazaszeretet öltárára áldoz s még bensőbbé tesz azét a hódolatot, mellyel nem egyenlőseggel, nöiesen finom, műveltsz aldosatos lenyét szívünkébe zártuk.

— Adakozás. Az árkv részére műelőzések Pich Jánosné urasszony 2 koronát küldött. A nemesszü adakozók közsönetét nyilvánítja az árkvázi bizottság.

— A Vörös Kereszt Egyület elnöksége tisztelettel tudatja, hogy K. Faragó Irma elnökönél még néhány köly pamut áll rendelkezésre. Akiék tehát a hazafias munkában, a katonáknak meig ruhával való ellátásában részt akarnak venni, forduljanak hozzá, hol mind a pamut, mind a minta megszerzhető.

— Közsönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetnek, szeretet leányunk temetésén részt vettek s mélységes fájdalomunk enyhítéséért ezúton is hozzájárultak, halás köszönetünket nyilvánítjuk. Pándy Sándor és neje.

— Istentiszteletli sorrend * ref. templomban. Ma, ádvént harmadik vasárnapján delelőt szent beszédet mond Patoány Dezso lelkész, délután biblialt magyaráz Jó Imre segédlelkész.

— Az ölösertés ára örvendetesen száll alá s any megpróbáltatás s a drágasággal vívott nehéz küzdelem után biztató reméységet hoz a háztárs gondjaira. Tegnapelőtt a betvásárolás már 3 korona 60 fillér ígérték csak a kihözött, érett jöszárgé, ami jöszös enyhületet jelent a 7-8 koronás árak után. A diadalmas megvívott déli háború már is érzeteli jötékony hatását s mihamarabb meghozza a normális árakat melyek mellett a lakosság egyik legfontosabb, évi táplálék, a nélkülözhetetlen ziszádeket még a jelen szigorú viszonyok közt is beszerezheti.

— Elszállt élet, elhervadt remények... Egy viruló ifjú élet, egy bájos fiatal leányka, szép fiatalágának harmatos hajnalán, tizenkilenc éjtelmes gréteivel, fehér álmaival a szívében s egyszerre csak ráép a örökkévalóság komor hidjára s a hóbortos nékál odobaja fölé virágát a sólét örvénybe, mely elemet minden frömet, minden bánatot, elcsitít minden vergődést, minden csalódást, hők nincs vidám kacagás, nincs panaszos könyhullás s ahonnan nincsen több visszatérés soha... Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves! Leborult december ködök, felleges esteje s a természet hervadását sólétségbé fojtó, ólomzárnyu alkony gyilkos gondolatok lapott be a kelmés árjával küzdő, remegő szívébe: itt az életűg, az enyészet komor pompája, minden gond, minden bánat és rejtély csendes temetője, jete velem, pihenj meg bennem!... S a halálos csó veszes lánctal lobban, a szenvedő lélek végő sóhájba fut, az ifjú élet elszállt, nem reményegző egy röpke pillanat alul elhervadtak... Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves!... Vigasztalan fájdalom zokogással siratják Pándy lionkat a föld poráig szíjtott szülők, Pándy Sándor földirtokos és neje Patony Mária a szerető testvérekkel, rokonokkal, nagyszülőkkel s a legmégycbb gyászba borult völegényyel, Jakabházy-Eitvös Sándorral együtt s a gyászukban részvétellel és szédrekel osztozik a város egész társadalma. Még vidám kacagása el sem némult, mikor végzetes ellátórozással már kioltotta szive dobogását. Temetése pénteken délután ment végbe meghatótt gyászkeresztel emel nem akárc seréggel s időtlen-időlig fájó sebe, megmegújuló bánatot, kiellen írt hagyott magamul kedvesei lelkeiben. A szívetek látó, mindmúltat, örök bíró megmásíthatatlan akaratán sőt lélekkel megnyugvó hit mélyegsége érzeivel állunk meg az emberi élet és ifjú sziv örök talánya felett s azt a végteleml gyászos, fehér ravaszt behintjük a bánatos emlékezet és könyvek közt lakadó kiengesztelődés síri virágalval... Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves! A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulrotlatak ugy a magunk, valamint a kiterjedt rokonság nevében is a megrendült szív mélyegsége érzeivel tudadjuk, hogy szerietit, kedves jó leányunk, édes testvérünk, szerető unokánk, sógornónk és jó rokonunk Pándy lionka élete legszébb virágjában, 19 éves korában folyó évi december hó 7-én, este 8 órakor váratlanul elhunyt. Felejtethetlen drága halottunk földi maradványait folyó hó 10-én, a. u. háromnegyed 3 órakor tetették a VII. ker., 3. sz. azalt gyászhaláto a ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra. A nagykegyelmű Isten legyen vigasztalónk mélyegsége gyászunkban; soha nem más szeretetünk virraszt álmaid felett! Pándy Sándor és neje Patony Mária mint bánatos szülei. Pándy Mária és férje V. Faragó József, Pándy Sándor, Pándy György mint testvérei. Patonyai Pál és neje Som Kovács Mária mint nagyszülei. V. Faragó József mint sógora. Jakabházy-Eitvös Sándor mint melyen szíjtott völegénye és a nagyszámú rokonság. (I)

— **Halálhözás.** Reményteljes, fiatal életet, löri le az enyészet Csutorás Balázs tanárjelölt, Csutorás László földirtokos fiának, főgmánziunk volt törekvő növendékének korai elhunyalival, ki élet-

nek 28-ik évében, hosszas, lassú soradás után f. hó 6-án dőlt az elmulás karjába. Tehetőség, szorgalmas fiatal ember volt, szerény és kötelességtudó egyéniség, kinek rövid életpályáján szomorú valósággá vált a profétai jóslás: e földi téreken sokszor nem a gyorsaké a futás, meg az előseké a diadal!... Gyászba borult családja a következő gyászjelentést adta ki: „Cutorás László és neje D. Tóth Judith mint bánatos szülők ugy a maguk, mint az által jelzett összes rokonság nevében is színikelt melyé fájdmával tudadják a jó futnak, testvérek, sógornak és rokonok, Cutorás Balázsnak életének 28-ik évében hosszas szenvedés után, december 6-án déli 2 órakor történt csendes elhunyalát. Felejtethetlen halottunk földi maradványait folyó hó 8-án, a. u. 2 órakor tetették a IV., 362. sz. gyászhaláto az ev. ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra. Áldás és béke porai felett! Cutorás László és neje, Cutorás Ambrus és neje, Csendes Jánosné Cutorás Judit, Cutorás Sándor testvérei. Cutorás Ambrusé Patonai Mária, Csendes János sógornője és sógora. Cutorás Ambrus, Cutorás László, Csendes Sándor, Csendes János unokaöccsei.“

— A gyűjtő. A háború gazdasági visszahatását nem kerül el se holt, se eleven, se kicsiny, se nagy. Lecsapott a felkérésre; a csak most szor tsd az árat neki! — hirdetett jelszava a jót és jámbor, a kicsiny és igénytelen gyufaszálla is. Először is töt börcé bujt (nem tudjuk, miért hoztatnak kereskedőknek éppen töt felirat: skatulyákba bajtalan gyűjtőt a mi számunkra? — nem tudunk mi arabusul!), aztán 2 fillérről 3-ra emelkedett az ára, míg a tartalma 44—45 szálcácska csökkent. Most meg a feje kezd lepatogni, ugy, hogy legfőjébb minden 3—4-ik szál gyűjtőt meg. Ha már a gyűjtőnek is így meg kellett drágulnia s külsejében, számában ily sajnálatoson megváltozni, legalább minőségére kelte legyen vizgálni. Utóvégre sem azért vásároljuk a gyűjtőt, hogy — fogpiszkálót csináljunk belőle.

— A Tápiintézet segélyezések céljából az évi szokásos gyűjtés a múlt november hónap 17—20. napján eszközöltetett. A gyűjtés, illetve annak eredménye kétszeres fontossági a mai néhez viszonyok között, amikor a tápiintézet is, mint sok más intézmény, nehézségekkel küzd. Dacára annak, hogy a rendkívüli körülmények minden téren számos kötelezettséget róznak ugy az egyestre, mint a közre, a gyűjtés eredménye az előbbi évekhez viszonyítva jónak mondható. Ez utóbbi téren csak azt bizonyítja, hogy Nagykorös város érdemes közönsége körében meg van az érzék a humánus intézmények pertőgása iránt. Ez uton haladva előre, még több támogatást tanúsítva, — szent meggyőződésével vallom — befogja látni mindenki, hogy tanítveteink teljes virágzása a jötevény intézményeknek, — mint a tápiintézet és különösen az internátus — szervezett egészség való kiépítésétől fog.

A négy gyűjtő-könyv adatainak tanúsága szerint befolyt az I—II. ker.-ben 110. kor. 51. fill. (múlt évben 78. 20. kor.) a III—IV. v. ker.-ben 149. kor. 61. fill. (83. 72.) a VI—VII—VIII. ker.-ben 66. kor. 74. fill. (74. 33.) a IX—X. ker.-ben 100. kor. 84. fill. (87. 90.) összesen 427. kor. 13. fillér.

A szives adakozók fogadják e helyen is a tápiintézet hálás köszönetét.

Nagykorös, 1915. december 9.

Szűcs Dezső
tápiint. igazgató.

— A helybeli közs. polg. leányisk. jötevénycélú előadása. A helybeli, közegyes polgári leányiskola a hardcuta kárpáti magyar falvak újrájép tési alapja javára 1915. évi dec. hó 19-én, vasárnap d. u. 4 és fél órakor a helybeli ref. főgmánziunk emeleti dísztermében jötevénycélú zene-, ének- és szavatal előadást tart a következő műsorral: 1. „Ima“ Mozart-tól, énekl az iskola énekkara. 2. „Imádság a hazáért“ Gaál Mőzestől, szavalja Kelecsényi Eszter IV. o. t. 3. „Nápdalok“ énekl az iskola énekkara. 4. „A mi zástlók“ Fővenység J-től, szavalja Vizi Eszter III. o. t. 5. „Magyar ábránd“ dr. Rörák Imréné-től, zongorán előadja: Flischmann Anna IV. o. t. 6. „Háborús apróságok“ a Magyar Lányok cími lapból, felolvassa: Weiner Erzsébet IV. o. t. 7. „Téli regc“ dajkát Eney-től, előadja az iskola énekkara. 8. Kerekes Márton Radó Antal-tól, szavalja Vida Mária IV. o. t. 9. „Honvégy“ Egghard Gyulától, hegedűn előadja Sántia Margit IV. o. t. Zongorán kísérí Losonczy Erzsébet IV. o. t. 10. „A német császár“ „Az Én Lásjagom“ c. lapból, szavalja Dura Lili I. o. t. 11. „A Rajna íre“ K. Wilhelm-től női karra alkalmazta Varga József, énekl az iskola énekkara. 12. „Himusz“ Erkel-től, énekl az iskola énekkara. — Ezen műsoros előadásra a helybeli hírlapok utján a városi, egyházi- és iskolai előjáróságok, a t. svülök és a t. érdekelők jószívettel megfirtvatnak. Belpécsi díjak: ötölehy 60 fillér, állólehy 30 fillér.

— Az új borok kezelése. Idei bortermésünk rendkívüli nagy értéket képvisel és így a bortermelő gazdának a szokomány is nagyobb gondot kell fordítania boraink tisztántartására. Az új boronak a legtöbb bajt az igevezezt borvirág eliatalmasodása okozza, amely nem csupán a bor szertartalmát csökkenteni hanem szent és savtartalmát is elváltoztatja. A borvirágtól megtámadott új borokon oly módon lehet segíteni hogy a jóp csövet hirtelen a hordló középig selyesztjük és addig eresztünk a hordóba bori, amit a szájnyaláson a bori ki nem csordul. Mint-hogy a borvirág mindenkor a bor legtejejen képrődik, ugy most is legelőször az fvg a hordószájon kiömleni. A virágfog dozás elatvolítása után egy kevés fimm tiszta szesz, vagy konyakot ajánlatos a bor tejejeire önteni, mivel nem csupán a további virágosodást által csökkenteni szesz tartalmát is visszapötlölk.

— A Gazdasági Egyesület erejét, életképességét, közhasznú, áldados voltát mi sem bizonyítja jobban, mint városunk gazdasáradalmának mind nagyobb mervü általánosulása, mind hatalmasabb tömörülése a jónak és hasznosnak bizonyult, nagy hordereji intézmény körül. A dec. 5-én, vasárnap délután tartott választmányi gyűlés 253 új tag kitöltöt a tagok soraiban, melynek népes labora immár 810 főre emelkedett! Nagyszertár szánok ezek, melyek mellő öröme szolgáltatnak az egyesülettel lelkes alapítóink, fardhatatlan vezetőinek s városunk minden igaz, onzelen polgárának. Gazdasági Egyesületünk azon az uton van, hogy az ország egyik legnépesebb Gazda Egyesületeivé fejlődjék.

Övegy Verő Lászlóné szül. V. Faragó Judit min bánatos neje, úgy a maga, mint az által jelzett összes rokonság nevében is szívének mély fájdalommal tudatja az imádott jó férj, fiu, testvér, vő, sógor és rokonnak

Verő Lászlónak

szobrászművész

életének 43-ik, legboldogabb házasságának 15-ik évében december 3-án reggel 8 órakor hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát.

Feljejtelenen halott földi maradványai folyó hó 5-én délután 3 órakor letették az ref. egyház szer-tartásá szerint örök nyugalomra.

Nagykőrös, 1915 december hó.

Aldás és béke drága poraira!

Hauer Ferenc, Hauer Ferencné szülők. Ferenc, Irma, János, Margit testvérei. Hauer Ferenc, Ribenszky Árpád, Hauer Jánosné, Doktor János sógorai és sógoróni. V. Faragó Bálint, V. Faragó Bálintné ipa és napa. Özv. Szabady Gézné V. Faragó Juliánna sógorója.

ANYAKÖNYVI ÉRTESTÉS

a m. kir. anyakönyvi hivataltól.

1915. december 4-től december 10-ig.

Születtek:

Somogyi György és Szics Erzsébetnek György fia ref. Sörös Ferenc és Fokti Erzsébetnek Éva leánya r. kath. Faragó Sándor és Fekete Eszternek Eszter leánya ref. Gyáfrás József és Flórián Magdolnának István fia r. kath. Farkas Balázs és Balog Juliánának Erzsébet leánya ref. Fejős József és Bordács Annának József fia r. kath.

Elhaltak:

Özv. Geszti Józsefné Papp Judit 85 éves ref. Bárányi Béla 7 hónapos r. kath. Meszlényi József 65 éves ref. Herczeg Katalin 11 napos r. kath. Özv. Szűcs Pálné Ugró Erzsébet 96 éves ref. Gyáfrás István 1 napos r. kath. Csutorás Balázs 27 éves ref. Mődra Bálint 36 éves ref. Faragó István Lajos 3 hónapos r. kath. Szabó Istvánné Inczédy Juliánna 68 éves ref. Pándy Ilona 19 éves ref. Özv. Szorító Sándorné Varga Juliánna 82 éves ref.

Házasságkötésre jelentkeztek:

Bekő Ferenc és Mádi Mária ref. Matkócs László és Kovaly Terézia r. kath. Angyal János és Kőkeny Eszter r. kath.

Közgazdaság.

Piaci árjegyzék.

Nagykőrös, 1915 dec. 10.

I. Élelmiszerek.

(Tejmenték, tojás, kenyér.)

	Kör.
Tej 1 liter	1.36
Turó, kilója	1.
Vaj, kilója	5.
Tejföl (1 mérték 2 dl.)	.22
Juh sajt, 1 kg. idei	.
Tojás, 1 db	.16
Tojás, 4 db	.64
Tojás, 100 db	16.
Félszáz kenyér	.46

II. Baromfipecik:

Hízott lud	kg.-ként	3.60
Sóvány lud	kg.-ként	2.40
Hízott kacsa	kg.-ként	3.60
Sóvány kacsa	kg.-ként	2.40
Tyúk	kg.-ként	2.40
Csárke	kg.-ként	2.40
Idői sóvány liba	1 pár	.
Kapppan	kg.-ként	2.40
Gyöngytyúk	1 pár	.

III. Gabonapiac:

Krumpli 1 mássa	9.50
Széna 1 mássa	24.
Szalma 1 kocsi szám	22.
Rozs 100 kg.	29.
Árpa 100 kg.	28.
Zab 100 kg.	28.
Kukorica 1 kg.	26.

IV. Gyümölcspecik:

Citromalma	1 kg.	.60
Zirizalma	1 kg.	.32
Pogácsaalma	1 kg.	.30
Réisalma	1 kg.	.
Dió	1 kg.	1.80

Sóványsertés árjegyzés.

Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizomástyostól, Budapest, Népszínház-utca 22. sz.

1915 december 8.

Sertésveszén átmert sertések:

60—100 kilogramm	440—440 fill.
100—120 "	440—450 "
120—160 "	450—460 "
160—200 "	460—460 "

Sertésveszén át nem ment sertések:

60—100 kilogramm	400—400 fill.
100—120 "	400—420 "
120—160 "	420—440 "
160—200 "	440—440 "

Árak elősúlyban kilogrammonként 4 százalékos engedmény. Irányzat: igen lanyha.

Bécsi sertésvásári jelentés.

Eredeti tudósítás Schlieffelder és Társai cégtől (Bécs, St. Marx.)

1915. évi december 7.

A mai vásárra összesen 8192 darab sertés volt bejelentve, beérkezett azonban 1505 sültő és 5198 zsírsertés és pedig: Magyarországból 6115 darab Galciából — — — — — Osztr. tartományokból 588 "

Összesen: 6703 darab

Az üzlet irányzata: lanyha volt.

Prima magyar sertés	460—490 fill.
kivételesen 495 fill.	
Közép sertés	400—450 "
Óreg sertés	400—450 "
Könyű- és szedettsertés	320—380 "
Saldó (lengyel erdélyi)	300—430—440 "
Szerzéségi!	.

A Nagy Háború irásban és képen.

Kapható:

Székely Albert

könyv- és papírkereskedésben

Egy füzet ára

40 fillér.

IIJ. Farkas Lacl karmester

értesíti a zenekedvelő közönséget, hogy hang-
:: jegy ismertetéssel ::

hegedű órákat ad.

Tanít magyar nótákat cigányosan mérsékelt
::: díjazásért. :::

Házhoz óarhova eljár.

Szíves pártfogást kér.
Lakik: k. r. Tavasz-u. 56.

ÉRTESTÍTÉS.

Van szerencsem értesíteni a t. gazdaközönséget, hogy a Haditermény Részvénytársaság részére mindenféle gabonát, babot, krumplit vásárolok a legmagasabb napi ár mellett és az eladótól a legnagyobb kedvezményben fogom részesíteni. :-:-

Kérveb. pártfogásukat, kiváló tisztelettel

SZÜCS SÁNDOR terménykereskedő.

Nagy karácsonyi vásár!

A közelgő ünnepek alkalmából van szerencsem a n. é. közönség figyelmét felhívni dusan felszerelt áruházamra. A következő cikkekben érkeztek újabban tömeges készletek. :: :: ::

Karácsonyi és újévi izléses képes-

levelező-lapok. Naptárak az 1916. évre. Előjegyzési és zsebtárca naptárak. Levélpapírok dobozokban. Emlékkönyvek. Levelező-lap és fénykép albumok. Ridikülök. Tábóri fapipa stb. Ifjúsági iratok és képes könyvek nagy választékban.

Bárhol hirdetett könyv ugyanazon árért pontonkéntesen átlatom megkapható.

Hírlapok- és folyóiratok előfizetését eszközölöm.

Tisztelettel

SZÉKELY ALBERT.

Legjobb beszerzési forrás!

Eladó föld.

Ingatlan eladás. Néhai Somogyi József ügyvéd hagyatékába tartozó a Feketén két helyen lévő külön-külön mintegy 10 hold terület (egyik tanyás) feketei szántó föld birtoka, továbbá a Lencsés Világosi szőlő hegyben lévő mintegy 4 hold 471 négyszögöl területű szőlő és vetemény földje, végül a III. ker. 30. népszerű számú ház és udvar tér birtoka szabdkézéből örök tulajdoni joggal eladó. Az eladásról értekezni lehet Bordács Szilárd ügyvéd mint megbízottal. 1-3

Kiss Ambrusnak a szurdokban 8 vékás földje jó építettel, rajta egy kis gyümölcsös, szőlő a többi szántó és kaszálóból áll örök áron eladó. Ugyanott 4 boglya széna, egy rakás két éves marha trágya is van eladó. Értekezni lehet a helyszínen. 1

Eladó ház.

Elhalt özv. Magyar Gyuláné IV. ker. 31. sz. alatt lévő háza örök áron eladó. Eövebbet Czirják László VI. ker. 107. sz. alatt. 2-2v

A kecskeméti utcából nyíló Halász László cipészmeister ur szomszédságában lévő ház, mely 2 külön álló lakrészt alkot két-két szoba és konyhával, azonkívül szép gyümölcsös tagas udvarkerttel kedvező, fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Jelenleg azonnal hasznóberbe kiadó a gyümölcsös kerttel együtt.

Vevések.

Balászfalvi Kiss Aladár ur ünnegási földjén (Seles Pál ur tele tanyája) nagyobb mennyiségű száraz akácfa ölenként vagy félölenként eladó. Értekezni lehet B. Tóth Ferenc bérlovól VIII. ker. 65. szám alatt. 1-3

X. ker. 221. sz. alatt egy vas-kályha és vastakaroktűzhely van eladó. **Gulácsai Bálint** V. ker. 126. lakosnak 5 kocsi répjá van eladó. Akár kocsiszámra vagy mászára is kapható. 2-2v

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a tisztelt közönséget, hogy Vasút-utca 56. szám alatt a volt Dónáti László féle házban **1 nagy és 1 kisebb bolt helyiség bármilyen üzletnek megfelelő, 1916 évi Május 1-től kezdve kiadó.** Kivánatra esetleg átalakítom, lakás is van az udvarban. Értekezni lehet

özv. Frank Zsigmondnéval
3-6v lakik VI. ker. Kossuth-tér 39. sz.

Házasságokat

közvetít diszkrétan. **Farrago Jenő** Magyarországi legelső, és legmegbízhatóbb házassági irodája. **BUDAPEST,** IX., Mester-utca 34., telefelet, lépcsőház. Telefon: József 21-03. **A CEC JELZŐTELEN.**

DEUTSCH, NEU ÉS TÁRSAI,

mint a Hadi Termény Bank

bizományosai közhírré teszik, hogy tisztán felrostált, egészséges rozstot a legkisebb mennyiségben is, vastuzoth szállítva átveszik s ennek métermázsaját is:

29 koronáért fizetik.

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

A buzáért, rozsért, kétszeresért, árpaért és zabért követelhető legmagasabb árak.

A terület megnevezése	BUZA		ROZS		KÉTSZERES		ÁRPA		ZAB	
	aug. 1-től aug. 10-ig bezárólag	aug. 11-től aug. 21-ig bezárólag	aug. 21-ike utána	aug. 1-től	júl. 10-től kezdve	júl. 10-től kezdve	júl. 10-től kezdve	júl. 10-től kezdve	júl. 10-től kezdve	
Nagykörös város területe	38 50	37 50	36 50	29			28		28	

legmagasabb ára métermázsánként (100 kilogramm)

A kétszeres rozstól legmagasabb ár a legmagasabb árak között van. A kétszeres rozstól legmagasabb ár a kétszeres rozstól legmagasabb árak között van.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos IV. Mentovich-utca 357 sz. Nagykőrös.

Elvállal mindennemű **épület és vasszerkezetek munkálatait**, valamint **gépjavításokat, villanyvillágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javításait, modern sír- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett **szolid kivitelben készítik.**

A Nagykőrösi III. Temetkezési Társulat pénzbeszedőt keres.
1000 korona készpénz, vagy betáblázott ovadékkal
Fizetése; havi 70 korona fix vagy a beszédet összeg 10 százaléka. Édeklődni lehet LUKÁCS DEZSŐ Kecskeméti-utcai kereskedő, társulati elnöknel.

URÁNIA.

F. hó 12-én, vasár-
nap szinre kerül :::

Eladott birtok

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

VAK SZOBRÁSZ.

dráma 2 felvonásban.

ELCSERÉLT VÖLEGÉNY.

Humoros.

ZIGOTÓ LOVAGOL. :::

humoros.

F. hó 16-án csütörtökön szenzációs
magyar sláger kerül bemutatásra.

LION LEA

Regényes sz. nmi. 4 felvonásban.

Irla: Bródy Sándor.
Filme alkalmazták: Pásator M.
Miklós és Horda Sándor.
Főszereplők:
Fenyvesy Emil, Rétkal Márton, Jákó Amália,
Fodor Oszkár, Virányi Sándor,
K. Demjén Mari. :::

Előadások kezdete 6 és 8 óraker.

Jegyek 13-tól, (hétfőtől) kezdve
előre válthatók PAPP SÁNDOR
kerékpár üzletében. :::

Bővebbet a szinlapon!!!

Magyar-Orosz nyelvtan

kapható

Székely Albert könyvkereskedésében. **Ára 60 fill.**

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesítem Nagykörös város és vidéke közönségét, hogy Kertész Gyula úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércpokorsókból, termő és bársónnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sírkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszeri temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércpokorsó, díszes melléklettel 180 kor.

Újjonnan készült gyászkoszmát, minden felszámitás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizetelni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,
rőfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sírkoszorúknak!

Nagykörösön ma egyedül kartelben kívüli temetkezési

A temetkezéshez gyászkoscsit és lovat ingyen adok!

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarazzal és térképpel Közgazdasági rovat Napi hírek aponkinti szenzációi az

AZ UJSÁG

polilikai napilapnak.

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az asszonyok” a másik a: „Gyermekeknek”.

Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőve és megbízhatóan óhajt egy kitünően megszerkesztett napilap keretében értesülni, fizesse elő a AZ UJSÁG-ot.

Előfizetési árak: egy hóra: **K 2'80,** negye dévre: **8 kor.,**
félévre: **16 kor.,** egész évre: **32 kor.**

Megrendelő címe:

AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.